

WPŁYW PIENIĘDZY I FINANSÓW NA MAŁŻEŃSTWO

Aleksandra Siwek

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Po pierwsze
Rodzina!

KONKURS MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
I PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW POLITYKI DEMOGRAFICZNEJ

FUNDACJA
Misji Obywatelskiej

FUNDACJA

Misji Obywatelskiej

Z MYŚLĄ O RODZINIE Z MISJĄ O PRZYSZŁOŚCI

Projekt dofinansowany w konkursie
Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej
„Po pierwsze Rodzina!” na rok 2022!

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

Po pierwsze
Rodzina!

KONKURS MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
I PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW POLITYKI DEMOGRAFICZNEJ

Aleksandra Siwek

Studentka studiów prawniczych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Działaczka społeczna z kilkuletnim doświadczeniem w organizacjach pozarządowych. Dwukrotnie powołana przez Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego Profesora Piotra Glińskiego do Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem - pierwszego w historii Polski organu dialogu obywatelskiego pomiędzy młodym pokoleniem Polaków a najważniejszymi instytucjami państwowymi, gdzie przewodniczyła Zespołowi ds. Edukacji, Wychowania i Szkolnictwa Wyższego.

Reprezentowała polską młodzież na wielu konferencjach międzynarodowych, między innymi w Bardejowie na Słowacji, Tokaju, Turynie, Wiedniu, Strasburgu, Hadze i Amsterdamie. W Polsce współorganizowała największą konferencję młodzieżowych rad w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Współpracowała z takimi podmiotami jak Fundacja Służba Niepodległej, KPMG Poland, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży czy Instytut Myśli Schumana. Angażuje się w prace Krajowej Grupy Roboczej UE ds. dialogu młodzieży.

WPŁYW PIENIĘDZY I FINANSÓW NA MAŁŻEŃSTWO

Eksperti twierdzą, że problemy finansowe spowodowane brakiem funduszy są wymieniane jako przyczyna 75% wszystkich rozwodów. Nawyki ludzi związane z zarządzaniem pieniędzmi wynikają z ich wychowania. Obejmuje to pożyczanie pieniędzy, inwestowanie, oszczędzanie, wydawanie i zarabianie pieniędzy. Ludzie wnoszą do małżeństwa swoje różne pomysły na zarządzanie pieniędzmi. Może to prowadzić do konfliktu, jeśli nie zgadzają się, jak zarządzać swoimi finansami. Praca nad różnicami zdań w kwestiach finansowych i międzyludzkich pomaga utrzymać harmonię małżeńską.

W momencie zawarcia małżeństwa prawo polskie ustanawia „wspólność małżeńską z mocy prawa” czyli tzw. „małżeńską wspólność ustawową”, chyba że małżonkowie wyraźnie zdecydują się na zawarcie innej umowy majątkowej. Można to zrobić za pomocą umowy dotyczącej rozdzielności majątkowej. Alternatywnie, osoby te mogą umownie rozszerzyć wspólność małżeńską poprzez dodatkowe umowy majątkowe - dodając lub odejmując poszczególne składniki majątku małżonków. Na małżeńską wspólność majątkową składają się między innymi pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej, dochody z majątku wspólnego i osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na funduszach emerytalnych. Osobistym majątkiem każdego z małżonków pozostają m.in.: rzeczy jakie nabył przed ślubem, darowizny i spadki, jakie otrzymał a także przedmioty nabyte w zamian za składniki majątku osobistego. Zawieranie umowy dotyczącej rozdzielności majątkowej jest bardzo rozpowszechnione wśród małżeństw prowadzących działalność gospodarczą.

Pary, które biorą ślub, mają już zazwyczaj konto bankowe, dobra materialne i pracę. Ponadto prawdopodobnie zgromadzili pewne oszczędności. W obecnych czasach ludzie coraz później biorą ślub. Planują też swoją przyszłość bardziej niż kiedykolwiek wcześniej. Dlatego chcą być stabilni finansowo przed rozpoczęciem związku. W końcu daje im to swobodę wydawania kapitału, który już zgromadzili. To, co należy do każdego z nas i co należy do nas obojga, jest podstawową kwestią w małżeństwie. Używanie słowa „nasz” zamiast konkretnych rzeczowników brzmi ładnie, ale znalezienie właściwego rozwiązania tej zagadki okazuje się trudne. Gdzie przebiega granica między sprawiedliwością

a wyzyskiem i dominacją, jeśli chodzi o finanse w małżeństwie?

Kiedy dorastamy w domu rodzinnym, kształtuje się wiele znaczących nawyków. Często obejmują one różne podejścia do obchodzenia się z pieniędzmi, które głęboko kształtują nasz stosunek do pieniędzy. Wartości naszych rodziców stają się zinternalizowanym modelem, który nieświadomie stosujemy w naszym codziennym życiu. Model ten jest następnie przekazywany naszym dzieciom, gdy dorastają.

Niektóre aspekty naszego wychowania kształtują sposób, w jaki postrzegamy świat, w tym sposób myślenia o pieniądzu. Z tego powodu ważne jest, aby omówić, skąd pochodzą członkowie rodziny, gdy dorastają na tych samych zasadach. Komunikujmy się ze sobą. Pieniądzy często uczy się nas w domu, podobnie jak innych wierzeń. Rzadziej ludzie dorastają w rodzinach o podobnych poglądach na życie rodzinne. Przed ślubem pary powinny porozmawiać o finansach, majątku i podejmowaniu decyzji. Dzieje się tak, ponieważ nieporozumienia mogą wystąpić, gdy jeden z partnerów oczekuje jedynie, że druga połówka się z nim zgodzi. Zrozumienie wzajemnych poglądów i oczekiwań przed ślubem pomoże uniknąć tych nieporozumień.

Jak zebrać fundusze na zakup domu? Po ślubie pary zazwyczaj muszą wymyślić metodę wspólnego zarządzania finansami. Wczesne rozpoczęcie dyskusji finansowej jest korzystne. Może to być trudne, ponieważ czasami ludzie nie czują się komfortowo rozmawiając o pieniądzu. Jakie potrzeby finansowe zazwyczaj zaspokajasz z części swoich dochodów? Prowadzenie domowego budżetu, czyli planowanie i kontrolowanie wspólnych wydatków. Tworzenie poduszki bezpieczeństwa i funduszu awaryjnego to ważne kroki, które pomogą zmniejszyć ryzyko ruiny finansowej. Ponadto priorytetyzacja wydatków jest kluczem do stworzenia bezpiecznej przyszłości finansowej; jakie wydatki chciałbyś połączyć i ile możesz wydać na swoje osobiste potrzeby lub zachcianki.

Pary muszą iść na kompromis w pewnych kwestiach, aby wspierać się nawzajem i stworzyć poczucie miłości. Muszą także zrozumieć swoją sytuację finansową i to, ile mają pieniędzy. Co najważniejsze, pary muszą zachować miłość i więź, jaką mają dla siebie nawzajem.

Tego nie da się zastąpić niczym innym. Ważne jest, aby być uczciwym wobec swoich finansów i ustalić osobiste zasady wydawania pieniędzy. Współpraca z innymi w celu poprawy sytuacji finansowej lub znalezienia nowej pracy jest również bardzo wskazana w przypadku problemów finansowych. Wspólne zrozumienie i pokonywanie problemów są kluczem do zdrowych relacji. Pary, które zmagają się z problemami, potrzebują wzajemnego wsparcia przy jednoczesnym poszanowaniu dzielących ich różnic.

Problemy z pieniędzmi wymagają istnienia pieniędzy. Kiedy nie ma pieniędzy, wydatki takie jak rachunki i kredyty hipoteczne stwarzają problemy. Pary często obwiniają się nawzajem za swoje problemy finansowe. Negocjowanie kwestii finansowych w spójnym związku małżeńskim jest często jedyną opcją dla par borykających się z trudnościami. Stawianie czoła problemom finansowym jako para oznacza wzajemne przeglądanie błędów. Zamiast wskazywać palcami lub szukać winy, obie osoby muszą znaleźć kompromisy i wspólne rozwiązania. Pieniądze to temat, z którym pary walczą.

Wspólne konto czy osobne? Idealnie potrzebny jest kompromis między obojgiem małżonków. Każde rozwiązanie jest dopuszczalne, o ile obie strony się na nie zgodzą. W zależności od tego, czy konta są oddzielne, czy wspólne, pojawiają się różne problemy z zarządzaniem pieniędzmi. Konta wspólne stwarzają konflikt zarobków, którego nie można rozwiązać za pomocą równych zarobków; ten problem pojawia się tylko w oddzielnych kontach. Częste wspólne dyskusje mogą być wyczerpujące i kosztowne. Zapewnia jednak również wspólne miejsce dla małżonków do negocjowania między sobą.

Skuteczna komunikacja jest kluczem do utrzymania zdrowych relacji i dobrobytu finansowego. Kiedy dwie strony nie mają równych informacji na dany temat, mówimy o asymetrii informacji. Może to być źródłem wielu problemów w małżeństwie lub partnerstwie biznesowym, ponieważ jedna ze stron ma lepszą wiedzę. Zamiast konkurować ze sobą, obie strony powinny połączyć siły i stworzyć jeden zespół, który planuje i omawia strategię. Nieporozumienia są w porządku – o ile obie strony współpracują ze sobą. Małżeństwo wymaga najbardziej intensywnego poziomu relacji międzyludzkich; przewyższa wszelkie inne pod względem stopnia intymności

i czasu trwania. Trzeba do niego podchodzić, rozwijać i prowadzić ostrożnie, jeśli chce się je utworzyć jako stabilną, długotrwałą, silną relację.

Różnice w finansach osobistych nie muszą prowadzić do konfliktów. Pary muszą dojść do porozumienia w sprawie wspólnych wydatków – takich jak płacenie rachunków lub zakupy spożywcze – bez żadnych problemów. Można to osiągnąć bez trudności, jeśli obie strony wyrażą na to zgodę. Biorąc pod uwagę nasze przyszłe emerytury, gdy myślimy o wspólnych wydatkach, jest ważne. Planowanie, w jaki sposób będziemy sobie pozwolić na wydatki na starość lub budowanie oszczędności, jest ważne. W wieku dwudziestu lub trzydziestu lat zazwyczaj nie myśli się o śmierci. Osoby w związkach nieformalnych powinny jednak wziąć pod uwagę najgorszy scenariusz. Kiedy ktoś umiera w nieformalnym związku, jego majątek dziedziczy rodzina, a nie partner. Dzieje się tak dlatego, że ludzie nie mają sformalizowanych związków – takich jak małżeństwa czy partnerzy biznesowi – dlatego prawo uznaje ich za nieformalnych. Z tego powodu osoby fizyczne powinny korzystać z narzędzi, takich jak testament lub ubezpieczenie na życie, aby właściwie zarządzać i dziedziczyć majątek.

Misją Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej jest tworzenie systemu poprawy jakości życia w zakresie rodziny, pracy i zabezpieczenia społecznego. Obejmuje to silną rodzinę, bezpieczną pracę, aktywnych starszych obywateli i emeryturę, na której mogą polegać. Praca MRiPS koncentruje się na wspieraniu rodzin na wszystkich etapach. Pomoc obejmuje zaopatrzenie rodzin w środki do opieki nad noworodkiem, skompletowanie wyprawek szkolnych z programu „Dobry Start”, comiesięczne wsparcie z „Rodziny 500+” oraz pomoc w zakresie miejsc w żłobkach.

Rządowy program **Rodzina 500+** to trzon finansowy wspierania rodzin. Został wprowadzony 1 kwietnia 2016 r. i znacznie poprawił sytuację finansową. Dodatkowo program wzmocnił rodziny i ogólnie poprawia ich sytuację. Państwo zapewnia wsparcie finansowe w ramach programu „Rodzina 500+” dla rodzin z dziećmi. To największy namacalny zastrzyk finansowy, jaki państwo daje rodzinom. Każda rodzina z dziećmi poniżej 18 roku życia otrzymuje dotację w wysokości 500 PLN na dziecko uczestniczące w tym programie.

Świadczenie to jest przyznawane bez względu na dochód rodziny.

W latach 2020-tych pałeczkę przejmuje program „**Maluch+**”. Program ten rozszerza możliwości opieki nad dziećmi w wieku od 0 do 3 lat poprzez wspieranie nowych żłobków, klubów dziecięcych i żłobków. Pewne wsparcie zapewniane jest poprzez dofinansowanie tworzenia i funkcjonowania nowych placówek opiekuńczych.

Polski rząd uruchomił także program „**Dobry Start**” dotyczący dofinansowania edukacji. Zapewnia każdemu uczniowi jednorazowe wsparcie w wysokości 300 PLN. Świadczenie to otrzymuje około 4,4 miliona uczniów, niezależnie od wysokości dochodu rodziny. Pieniądze na dziecko uczęszczające do szkoły wypłacane jest do ukończenia 20 roku życia. W przypadku ucznia niepełnosprawnego w szkole świadczenie to wypłacane są do ukończenia 24 roku życia.

Z kolei Ustawa o świadczeniach rodzinnych z 2003 r. przewiduje **zasiłki dla rodziny**. Niektóre z nich obejmują zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego. Dodatkowo istnieją świadczenia dla rodzin, takie jak jednorazowy zasiłek porodowy zwany becikowym, świadczenia opiekuńcze (zasiłek) oraz rodzinne zasiłki uzupełniające.

Karty Dużej Rodziny upoważniają do zniżek i dodatkowych uprawnień rodzinom 3+. Mogą być stosowane w miejscach użyteczności publicznej, jak również w obiektach prywatnych. System ten daje również posiadaczom kart dodatkowe uprawnienia, takie jak prawo do korzystania z niektórych usług firmy. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych poprzez wsparcie branży spożywczej, paliwowej, bankowej i rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny ułatwia także dostęp do towarów i usług większym rodzinom.

Dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna to kolejny instrument wsparcia rodzin. Sprzyja on łączeniu obowiązków rodzinnych z zawodowymi. Dofinansowanie przysługuje rodzicom na dziecko uczęszczające do żłobka, klubu dziecięcego lub znajdujące się pod opieką dziennego opiekuna i niekorzystające z rodzinnego kapitału opiekuńczego. Dofinansowanie wynosi maksymalnie 400 PLN miesięcznie na dziecko, ale nie więcej niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodziców za pobyt dziecka w instytucji.

Z kolei Program „**Mama 4+**” jest rodzicielskim świadczeniem uzupełniającym. Jest przeznaczone dla osób, które aby wychować co najmniej czworo dzieci nie mogły podjąć pracy zarobkowej lub z niej zrezygnowały, a dziś żyją na granicy ubóstwa, nie mając prawa do świadczeń nawet na minimalnym poziomie. Rodzicielskie świadczenie uzupełniające zapewni podstawowe środki do życia.

Już wkrótce polskie rodziny będą mogły cieszyć się nowym benefitem poprawiającym jakość życia. **Rodzinny Kapitał Opiekuńczy** to kolejny krok w kierunku poprawy sytuacji i samopoczucia rodzin w kraju. Dotyczy to drugiego i kolejnych dzieci w rodzinie, od momentu ukończenia przez dziecko 12 miesiąca życia do ukończenia przez dziecko 35 miesiąca życia. Maksymalna kwota dostępnego kapitału wynosi do 12 000 PLN na dziecko.

Wspieranie rodzin jest dla MRiPS priorytetem. Kapitał opieki nad rodziną to instrument wsparcia, który pomaga rodzinom połączyć rodzicielstwo z pracą. Jest to również kolejny czynnik prowadzący do zmniejszenia ubóstwa wśród rodzin z dziećmi. To inwestycja w rodzinę i wzrost jej kapitału społecznego – to także sposób na wzmocnienie społecznego kapitału ludzkiego. Nowa polityka prorodzinna, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r., obejmuje, m.in. Rodzinny Kapitał Opiekuńczy. Rodzice mogą wybrać kapitał opieki rodzinnej w wysokości 500 PLN lub 1000 PLN miesięcznie. Wybierając opcję 1000 PLN, rodziny otrzymują dofinansowanie na 12 miesięcy zamiast 24. Świadczenie przysługuje niezależnie od dochodów rodziny. Skupienie się na rozwoju związku małżeńskiego kobiety i mężczyzny postrzegane jest jako pozytywny akt społeczny oraz przygotowanie par do radzenia sobie z problemami w rodzinie i zapewnienie im jak najlepszych warunków do nauki dla ich dzieci.

Bezpieczeństwo – z rodzinnego punktu widzenia jest to najważniejsza kwestia. Chodzi o opiekę nad dziećmi, bezpieczeństwo finansowe i planowanie. Polskie rodziny mogą wreszcie spokojnie patrzeć w przyszłość. Działalność Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej koncentruje się wokół rodziny. Dbą o ich przetrwanie, jest inwestycją w przyszłość i zapewnia jak najlepsze warunki życia. Miniony rok był kontynuacją ważnych programów społecznych, ale też zupełnie nowych

rozwiązań. Dla rządu rodzina jest zawsze podstawową jednostką życia społecznego, a szczęście rodzinne jest jedną z podstawowych wartości i celem do osiągnięcia. Zwłaszcza w czasie, gdy większość świata przeżywa ogromny kryzys geopolityczny, wojnę na Ukrainie i kryzys gospodarczy.

Życie małżeńskie jest nękane problemami finansowymi. Pieniądz ma wiele różnych symbolicznych znaczeń. Na przykład człowiek sukcesu może reprezentować sukces finansowy poprzez swój intensywny tryb życia. Pieniądze mogą być oznaką władzy, bezpieczeństwa, a nawet sposobem na zastąpienie nieobecności żony. Praca daje poczucie docenienia podczas ucieczki; dzieje się tak dlatego, że jeden z małżonków czuje się niekochany. Gdyby małżonek mógł pójść na kompromis ze swoim partnerem finansowym, aby lepiej się zrozumieć, sami doszliby do kompromisu. Ważne jest, aby zawsze pamiętać o trudnościach finansowych życia małżeńskiego. Te komplikacje mogą pojawić się w każdej chwili, czy to podczas zakupów, przygotowań do wakacji czy pomocy krewnym. W każdej sytuacji para musi zastanowić się, jak efektywnie wykorzystać swoje pieniądze. Można to osiągnąć poprzez otwartą komunikację między obydwojema partnerami.

O mentalnym nastawieniu do pieniędzy często tak trudno mówić, jak o seksie czy wierze, ponieważ te trzy obszary małżeństwa wiążą się z wieloma emocjami i dotyczą najgłębszych strun ludzkiej natury. Te tematy są czasami traktowane jako tabu, czasami jako sprawy prywatne. Dobra materialne są związane z naszym poczuciem bezpieczeństwa, ostatecznie ze strachem przed śmiercią i wolą życia. Pozostawione bez kontroli prędzej czy później mogą stać się źródłem napięć i konfliktów w związku, a nawet doprowadzić do rozpadu małżeństwa. Kluczem wydaje się być przede wszystkim wybór stylu życia. Czy wolimy być pokorni i zadowoleni, dając sobie więcej czasu dla siebie, czy też działać na zasadzie „zajmij stanowisko i zadbaj o siebie”, bo zależy nam na tym, jak postrzegają nas inni. Bez refleksji nad tym, w jaki sposób wykorzystujemy przedmioty materialne, nasze pragnienia mogą szybko przejąć kontrolę i poprowadzić nas za nos.

Tym, co definiuje małżeństwo, nie jest materialna bieda ani bogactwo. Czy posiadanie czegokolwiek pomoże mi rozwinąć się jako osoba? Pieniądz jest czczony bez względu na konsekwencje; to

właśnie popycha ludzi do dążenia do zysku finansowego za wszelką cenę. Pary powinny przynajmniej raz w roku sporządzić sprawozdanie finansowe i je przeanalizować. W rzeczywistości nierozwiązane problemy finansowe mogą utrudniać ogólne życie pary małżeńskiej. Nie ma sensu trzymać się dóbr materialnych, jeśli nie dają one rodzinie poczucia bezpieczeństwa i zadowolenia lub nie wzbudzają chęci posiadania. Wszystkie relacje potrzebują materialnego punktu wyjścia i nie powinno to mieć wpływu na nas samych. Zamiast tego możemy budować nasze relacje z innymi, dzieląc się dobrami, które mamy.